

SIMON
ROZENDAAL

Energietransitie is een hoogmis van verspilling

U mag niet te lang douchen. Eigenlijk niet langer dan 5 minuten. Tip: neem een timer die dan begint te piepen. Verder dient u deuren dicht en lampen uit te doen wanneer u een vertrek verlaat. Ook mag u geen apparaten op stand-by laten staan.

Het zijn adviezen van Milieu Centraal, een door de overheid opgerichte en grotendeels gefinancierde stichting. De gemeenschappelijke boodschap: gij zult geen energie verspillen! Dat maakt het pikant dat de door diezelfde overheid opgetuigde energietransitie een hoogmis van verspilling is.

Onlangs las ik het boek *Rotterdam. Een ode aan inefficiëntie* van journalist en schrijver Arjen van Veelen. Daarin beziet hij de geschiedenis – vooral die van Rotterdam – door de bril van efficiëntie. Het containerschip en de ondergrondse vuilcontainer zijn in zijn ogen voorbeelden van ‘vierkant denken’. Ze zijn bedoeld om de wereld efficiënter te maken, maar leiden in wezen tot verspilling.

Ik weet niet of ik het helemaal met hem eens ben, maar dat doet er niet toe. Van Veelen (die voor *De Correspondent* en *NRC* schrijft) zet je aan het denken. Hij is origineel, komt met verrassende voorbeelden en heeft een aangename schrijfstijl. Zijn centrale stelling is dat de leuke dingen in het leven niet efficiënt zijn en dat de samenleving dus best ook wat in efficiënter zou mogen.

Welnu, hij wordt op zijn wenken bediend. De energietransitie is die ode aan inefficiëntie waar Van Veelen om verzoekt.

Neem al die zonnecellen en windmolens waardoor Nederland opeens een van de ‘groenste’ landen ter wereld heet: we hebben al de meeste zonnepanelen per hoofd van de bevolking en over niet al te lange tijd ook de meeste windmolens. Die produceren per vierkante meter slechts 1 tot 3 watt, waar kerncentrales 10.000 watt halen. Dat alleen al is verspilling.

Een windmolen is een notoir inefficiënte machine en daarom wilden onze voorouders snel ervan af, toen er eenmaal een alternatief (de stoommachine, op steenkool) was. Ook produceren windmolens en zonnecellen alleen maar stroom wanneer ze er zin in hebben, niet wanneer u er zin in heeft. Anders gezegd, we gaan van een vraaggestuurd naar een aanbodgestuurd stroomnet en dat leidt tot verkwisting.

Zo zullen windmolens stil worden gezet als de stroom niet kan worden opgeslagen. We moeten leren dat dit een goede zaak is, schrijft ‘duurzaamheidsadviseur’ Thijs ten Brinck (nota bene opgeleid als ingenieur) op zijn website *WattisDuurzaam*. ‘Een windturbine die zijn wieken tijdelijk uit de wind draait, is een teken van vooruitgang.’

Of neem waterstof, de Haarlemmer Wonderolie van de energietransitie. Waterstof is energie over de balk gooien, alsof er geen klimaatprobleem bestaat. Eerst splits je met behulp van groene stroom water in waterstof en zuurstof. Daarbij verdwijnt de helft van de aanvankelijke energie. Onlangs was ik bij Krijn de Jong, emeritus hoogleraar chemie en katalyse in Utrecht. ‘Als je de helft van je energie verliest wanneer je waterstof maakt met zonnecellen, moet je dus tweemaal zoveel zonnecellen plaatsen.’

En 50 procent verlies is nog een voorzichtige schatting ook. Waterstof is een licht gas dat overal doorheen sijpelt en daarom moeilijk te transporteren is. En dus wordt hardop nagedacht om groene waterstof om te zetten in andere substanties zoals ammoniak en methanol. Die zijn makkelijker te vervoeren en ook kan die ammoniak (behoorlijk giftig, maar gelukkig wel ‘groen’) dan worden gebruikt om kunstmest te maken, en op die ‘groene’ methanol kunnen auto’s en vrachtwagens rijden. Het klinkt leuk en ambitieus en innovatief en vreselijk duurzaam allemaal, maar het energieverlies stijgt tot 70 procent.

De chemische term voor de waterstof waar we het hier over hebben, is H_2 . Begint met dezelfde letter als ‘hype’. En een dubbele hype is het. Iedereen wil H_2 . Rotterdam stopt er miljarden in, Stad aan ’t Haringvliet wil er huizen mee verwarmen, Greenpeace wil het, net als de Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie.

En wij mogen niet te lang douchen.

EW

Water splitsen tot waterstof is een en al verspilling, maar u mag niet te lang douchen!